

Overweging: 11e zondag door het jaar

Lezingen: Exodus 19,2-6a en Matteüs 9,36 – 10,8

Zondag 14 juni 2026 Dora Kruijer

Beste mensen,

Ik zal het u eerlijk bekennen. Ik heb geworsteld met de teksten die we zojuist hoorden.

Niet vanwege de rijke inhoud, (daarover straks meer), maar omdat ze me bewust maakten wat de gevolgen zijn van een bepaalde interpretatie van Bijbelteksten.

Als voorganger sta je voor de taak om de oude woorden uit de schrift te vertalen naar een blijde, bevrijdende boodschap naar deze tijd. Naar ons, hier bijeen.

Maar wat doe je met woorden, die, als ze uit hun verband gehaald letterlijk toepast in onze tijd, alles behalve bevrijdend zijn?

Goede vrienden van ons hebben de kerk verlaten en zijn humanist geworden. Zonder religies zou de wereld in hun visie beter af zijn. Kijk maar eens naar al die oorlogen. Bijna altijd speelt godsdienst daar een bedenkelijke rol en zijn onschuldige mensen het slachtoffer. Andere vrienden zijn wel gelovig gebleven maar hebben zich laten uitschrijven uit de kerk vanwege misbruik en discriminatie binnen de Kerk. Zij zijn niet de enigen.

De Bijbelteksten die we hoorden geven alle aanleiding tot een gesprek hierover.

Nemen we de eerste lezing waar sprake is van Israël als Gods eigen volk op weg naar het beloofde land.

Onwillekeurig zie ik nu, anno 2026, beelden van zoveel machteloze mensen slachtoffers van de oorlog die de staat Israël momenteel voert. Beelden waar je niet goed van wordt...

Woorden, duizenden jaren geleden geschreven, geïsoleerd en uit zijn verband gelicht, worden gebruikt om vandaag de dag het alleenrecht op een stuk land op te eisen en anderen te verdrijven.

Gaan we naar het evangelie.

Ook hier staan woorden die een eigen leven zijn gaan leiden. Omdat Jezus een man was evenals zijn apostelen, is er, volgens de katholieke leer, tot op de dag van vandaag geen plaats voor vrouwen in de leiding van de kerk en is het zelfs voor vrouwen verboden om op zondagmorgen, als de geloofsgemeenschap verzameld is, het woord te voeren.

Ook hier worden 2000 jaar oude woorden naar de letter toegepast om mensen vandaag uit te sluiten.

Gelukkig bieden de woorden die wij hoorden enkele kernwaarden waaraan wij kunnen toetsen of ook wij de bijbel niet misbruiken voor eigen belang.

We hoorden in de eerste lezing van Mozes hoe God zich bekend maakt als een God die vrij maakt. 'Ik heb de ellende gezien van mijn volk.'

'Ik ben het die je bevrijd heeft uit Egypte, uit de slavernij.

Ik heb je door alles heen gedragen zoals een adelaar zijn jongen op vleugels draagt. Onderhoud mijn geboden dan blijf ik met je verbonden.'

En we kennen het belangrijkste gebod: Van God houden en van je naaste als van jezelf.

Zo is onze God werkzaam onder ons: bevrijdend voor wie in benauwenis is, ons dragend door alle hoogte- en dieptepunten van het leven, mensen in liefde samensmedend tot zijn volk.. Een gulden regel voor ons handelen wordt in de bijbel ook anders verwoord: Wat jij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet. Hieraan houden wij ons vast. Dit is ook ons richtsnoer.

In het evangelie horen we hoe Jezus leefde vanuit die liefde. Hij verkondigt de nabijheid van het Koninkrijk der hemelen en geneest mensen ziek naar lichaam en geest.

Bij het zien van een menigte van afgetobde, vermoeide mensen, wordt hij diep door medelijden bewogen; 'tot in zijn ingewanden beroerd' staat er letterlijk.

Hij roept 12 leerlingen bij zich en geeft ze de macht om te doen als hij:

mensen bevrijden uit de benauwenis, zieken genezen, doden op te wekken, melaatsen te genezen en duivels uitdrijven.

Wie gelooft in Jezus, wordt de wereld in gezonden om in onze tijd te doen als hij. Hiermee raken we de toetssteen van het evangelie: Geloof moet gedaan worden, anders zijn het louter holle woorden. Toetssteen is hoe wij omgaan met de machtelozen, mensen die uitgesloten en gediscrimineerd worden, mensen zonder stem.

Velen hebben zijn woord gehoord en ter harte genomen.

Ze zijn de wereld in gegaan. Duizenden mannen en vrouwen, de eeuwen door. Zij trokken zich het leed aan van armen en verdrukten, en maakten in belangeloze liefde Gods liefde zichtbaar.

Met alles wat er ook is misgegaan in de geschiedenis van de kerken, - het blijft mensenwerk- is er een machtige beweging van barmhartigheid ontstaan vanaf de vroege middeleeuwen tot nu toe .

Een beweging van mannen en vrouwen, die zich bekommeren om armen, hongerigen, zieken, verslaafden, ongeacht hun achtergrond. Ordes en congregaties kwamen op: Vincentius, moeder Teresa, Pater Damiaan, Leger des Heils.. ziekenhuizen en scholen werden opgericht voor de armsten en zoveel mensen in nood. En het gaat door tot op de dag van vandaag en het krijgt telkens een ander gezicht.

Vandaag worden ook wij, ieder van ons persoonlijk, maar ook wij als geloofsgemeenschap, geroepen om onze ogen open te houden voor mensen die buiten de boot vallen; opgeroepen om ons niet af te sluiten maar ons durven te laten raken. Een appél om te gaan in het spoor van de Barmhartige, zoals de zusters van Barmhartigheid deden hier op Glorieux. Het vraagt om luisteren zonder te oordelen, de moed om de eerste stap te zetten naar die ander, steun geven waar mogelijk, elkaar vasthouden en de hoop delen op uitzicht. Samen hopen, en werken aan een wereld waar ieder mens tot zijn recht kan komen.

Waarom zouden we dat doen??

We doen het omdat we mogen leven vanuit de ervaring dat God ons liefheeft. God die ons vergeeft als het misgaat; die barmhartig is tot in het duizendste geslacht. Die Liefde die we om niet ontvangen, om niet zullen we die geven. De liefde van God die ons door alles heen op adelaarsvleugelen draagt; Die in Jezus een menselijk gezicht heeft gekregen. Die onder ons leeft die ons aankijkt door de ogen van een mens die ons nodig heeft, van een vluchteling die onze bescherming vraagt van een mens die eenzaam is. 'Ik was naakt', zegt hij later in het evangelie van Matteus, 'en jij hebt mij gekleed; ik was een vreemdeling en jij hebt mij onderdak gegeven.'

Is dit niet het geheim van allen die zich belangeloos bekommeren om hun medemens? Ze delen in het geheim dat er liefde is die groter is dan ze kunnen bevatten.

Het is de vreugde van de liefde die ons met elkaar verbindt en ons mens maakt zoals we ten diepste bedoeld zijn. Is dit niet het geheim van Gods aanwezigheid?

Het is aan ons om in dit geheim te delen.